

**ความต้องการทักษะแรงงานในอนาคตสำหรับการผลิตผ้าไทยและผลิตภัณฑ์ประกอบผ้าไทย:
กรณีศึกษาจังหวัดน่าน**

บทคัดย่อ

ผ้าไทยจัดว่าเป็นสินค้าประเภทหนึ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ไทย หากต้องการพัฒนาคุณภาพของผ้าไทยและผลิตภัณฑ์ประกอบผ้าไทยให้สามารถแข่งขันได้จำเป็นต้องพัฒนาแรงงานและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาด การศึกษานี้ได้ศึกษาเฉพาะผ้าไทยที่มีที่ผลิตในจังหวัดน่านเป็นกรณีตัวอย่าง เพื่อให้เห็นถึงลักษณะของการผลิต การกระจาย การเปลี่ยนแปลงของตลาดผ้าไทยและผลิตภัณฑ์ประกอบผ้าไทย รวมทั้ง ลักษณะของทักษะแรงงานที่ต้องการในอนาคต

ตลาดของผ้ามีขนาดใหญ่พอควรประมาณ 60 ล้านบาทต่อปี การรวมตัวของกลุ่มทอผ้ามีลักษณะรวมตัวกันเป็นกลุ่มๆ ตามแบบดั้งเดิมที่พบได้ในจังหวัดต่างๆ ซึ่งขาดการส่งเสริมและขาดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ การถ่ายทอดทักษะมีลักษณะแบบประเพณีหรือเพียงภายในกลุ่มทอผ้า การตลาดของผลิตภัณฑ์ประเภทนี้อยู่ในเพียงระยะเริ่มต้น กลุ่มทอผ้าขาดทักษะทางด้านนี้เป็นอย่างมาก ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เกิดจากการลอกเลียนแบบ การเจาะตลาดไม่เป็นระบบ การกระจายสินค้าเป็นแบบเก่าซึ่งผ่านพ่อค้าคนกลางหรือนายหน้า ราคาถูกกำหนดตามตลาดแทนที่จะกำหนดตามคุณประโยชน์หรือการใช้งานของผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการตลาดมีน้อยส่วนมากเป็นการจัดนิทรรศการซึ่งได้รับความสนใจน้อยลงในปัจจุบัน

จากการใช้ เทคนิค Delphi ในการพยากรณ์และวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญผ้าไทยในแต่ละสาขาจำนวนทั้งสิ้น 21 ท่าน สามารถสรุปได้ดังนี้คือ ตลาดของผ้ามีแนวโน้มในอนาคตยังคงสดใสและสามารถขยายตัวได้ แต่ธุรกิจจำเป็นต้องปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ปรับปรุงกระบวนการผลิต โดยจำเป็นต้องมีนักออกแบบแนะนำ มีการพัฒนากระบวนการผลิตทุกขั้นอย่างจริงจัง และมีการทำการตลาดโดยเน้นที่แผนการตลาด (การทำตลาดอย่างมีระบบ) จุดเด่นของผ้ามีอยู่ว่าลวดลายสวยงาม แต่จุดด้อยไม่สามารถแบ่งชัดเจนได้ ลวดลายและสีสรรของผ้ามีแนวโน้มไม่เป็นที่ต้องการของตลาด สำหรับทิศทางในการพัฒนาผ้ามีแนวโน้มเพื่อส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขันควรให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์โดยเน้นมาตรฐานมากขึ้นและความเป็นเอกลักษณ์ ให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตโดยเน้นการแนะนำจากนักออกแบบ และให้ความสำคัญกับการตลาด โดยเน้นการจัดร้านโชว์ แฟชั่นโชว์ ลงนิตยสาร

รูปแบบในการทำการตลาดของผ้ามีแนวโน้มในอนาคตควรมีการเปลี่ยนแปลงในด้านผลิตภัณฑ์โดยให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพตรงตามมาตรฐาน มีการกระจายสินค้าโดยการจัดตั้งศูนย์การกระจายและจำหน่ายสินค้า รวมทั้งมีการทำการตลาดโดยมีกรวางแผน สำหรับกลุ่มลูกค้าในอนาคตไม่แตกต่างจากเดิมคือเป็นคนในวัยทำงานและนักท่องเที่ยว

ลักษณะการแข่งขันในอนาคตต้องมีการแบ่งกลุ่มตลาดและการเลือกกลุ่มตลาดเป้าหมาย โดยเน้นที่ทำการตลาดและการส่งเสริมการตลาด การผลิตสินค้าที่มีเอกลักษณ์ รวมทั้งต้องมีการปรับปรุงผลิตภัณฑ์โดยอาศัยคำแนะนำจากนักออกแบบ

ระดับฝีมือแรงงานในปัจจุบันสามารถรองรับการผลิตในอนาคตได้แต่ต้องมีการพัฒนา โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญแนะนำและการสร้างแรงจูงใจ ต้องมีการสืบทอดแรงงาน มีการสร้างมาตรฐานฝีมือ รวมทั้งต้องมีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ นอกจากนี้องค์กรของรัฐและเอกชนควรมีบทบาทในการพัฒนาทักษะแรงงาน สำหรับคู่แข่งในอนาคคนั้นไม่ต่างจากคู่แข่งในปัจจุบันคือเป็นคู่แข่งภายในประเทศ

งานวิจัยนี้ได้สะท้อนและชี้แนะแนวทางต่างๆ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้ามีแนวโน้มและผลิตภัณฑ์ประกอบผ้ามีแนวโน้ม ซึ่งมั่นใจได้ว่าสามารถนำไปประยุกต์กับผ้าไทยในภูมิภาคอื่นได้ถ้าสิ่งแวดล้อมของธุรกิจนี้ในอนาคตยังคงคล้ายคลึงกับปัจจุบัน ส่วนทักษะแรงงานที่สำคัญที่ต้องพัฒนาคือทักษะในการผลิตสินค้าและทักษะในการทำการตลาดอย่างมีระบบ ซึ่งควรได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาทักษะดังกล่าว